

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir și Nicolaev Ghenadie,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Rabei Marcel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 iulie 2014, în cauza penală privindu-l pe

Rabei Marcel Valeriu, născut la 18 ianuarie 1992, originar și domiciliat în s. Șuri, r-ul Drochia;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 14.05.2012 – 28.03.2014 (prima instanță)

2. 23.04.2014- 09.07.2014 (instanța de apel)

3. 09.09.2014–03.12.2014 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 28 martie 2014, Rabei Marcel a fost condamnat în baza art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal la 5 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată a fost admisă parțial, încasîndu-se de la Rabei Marcel în beneficiul părții vătămate Gorbuli Vadim, prejudiciul moral în sumă de 70000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat, că Rabei Marcel la data de 03 februarie 2012, aproximativ la orele 18:40, aflîndu-se în camera 303 al căminului studentesc ce aparține Școlii Profesionale nr.5, situată în mun. Bălți, str. I. Franco 9/2, știind cu certitudine că Gorbuli Vadim, a.n. 17.02.1994, este minor, acționînd în mod intenționat și urmărind scopul cauzării leziunilor corporale grave, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea lor, cu un cuțit de bucătărie a aruncat de cîteva ori în direcția minorului Gorbuli Vadim, nimerindu-l în regiunea ochiului, prin ce i-a cauzat acestuia, conform raportului de expertiză medico-legală nr.87 D din 27.04.2012, vătămări corporale grave.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Rabei Marcel să fie condamnat în baza art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal la 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, invocînd că instanța de fond a dat o apreciere juridică corectă acțiunilor inculpatului, însă la numirea pedepsei neîntemeiat a aplicat o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia, care nu este proporțională cu acțiunile comise de către inculpat și cu urmările produse, cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei. De asemenea, a menționat că inculpatul Rabei M. nu a recunoscut vina și nu a achitat prejudiciul moral părții vătămate.

3.1. În apelul declarat de către partea vătămată Gorbuli Vadim s-a solicitat casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această latură, prin care inculpatului Rabei Marcel să-i fie stabilită în baza art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal o pedeapsă privativă de libertate și să fie încasat în folosul lui 100 000 lei, întrucât instanța de fond la aplicarea pedepsei prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu a ținut cont de faptul că infracțiunea a fost comisă cu bună știință asupra unui minor, ceea ce reprezintă o circumstanță agravantă. Concomitent, s-a invocat că, prima instanță ilegal a admis parțial acțiunea civilă, din motivul că cuantumul prejudiciului moral încasat este foarte mic în raport cu suferințele pe care le-a suportat partea vătămată.

3.2. În apelul declarat de către avocatul Raciula A. în numele inculpatului Rabei M. s-a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 157 Cod penal la o pedeapsă neprivativă de libertate, iar acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată să fie admisă în principiu. Apelantul a indicat că la baza sentinței instanței de fond au stat doar declarațiile părții vătămate Gorbuli V., ignorându-se în mod nejustificat și nemotivat declarațiile inculpatului Rabei M., precum și ale martorilor Tabîrța V., Jurcovich V. și Truhaciova E. La fel, a invocat că prima instanță a apreciat eronat circumstanțele cauzei, nu a motivat suficient respingerea cererii apărării de a încadra acțiunile inculpatului în temeiul art. 157 Cod penal, de asemenea nu a ținut cont de comportamentul inculpatului imediat după producerea incidentului, de căința sinceră a acestuia, că a informat imediat administrația căminului, a chemat ambulanța, mai mult, partea vătămată nu a prezentat nici o probă ce ar confirma cauzarea prejudiciului material.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 iulie 2014 a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Raciula A. în numele inculpatului Rabei M.; au fost admise apelurile declarate de procuror și partea vătămată Gorbuli Vadim, casată sentința primei instanțe, cu pronunțarea unui noi hotărâri, prin care Rabei Marcel a fost condamnat în baza art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis; a fost admisă acțiunea civilă, încasându-se de la Rabei Marcel în beneficiul părții vătămate Gorbuli Vadim a prejudiciului moral în mărime de 100000 lei.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că instanța de fond prin cumulul probelor administrate corect a constatat, că prin acțiunile sale Rabei Marcel a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal, însă la stabilirea pedepsei inculpatului prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității acestuia, a comportamentului în viața socială, la locul de studii, înainte și după săvârșirea infracțiunii. Astfel, instanța de apel a concluzionat, că instanța de fond, greșit a stabilit inculpatului Rabei Marcel în baza infracțiunii incriminate, o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, întrucât inculpatul a comis cu intenție o infracțiune gravă, care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală - viața și sănătatea persoanei, săvârșită cu bună știință asupra unui minor.

Referitor la admiterea acțiunii civile înaintate de către partea vătămată Gorbuli V., instanța de apel a indicat, că dauna materială – 30 000 lei i-a fost restituită de inculpatul Rabei M., iar privitor la încasarea daunei morale – 100 000

lei, urmează a fi admisă în întregime, din motiv că partea vătămată, în urma acțiunilor prejudiciabile ale inculpatului Rabei M. a rămas invalid de gradul III, a pierdut un organ vital care nu mai poate fi restabilit, trăiește într-un stres permanent din cauza riscului pierderii vederii și la celălalt ochi.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Rabei Marcel, prin care, indicându-se temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, se solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile sale să fie încadrate în baza art. 157 Code penal, invocând că nici un martor ocular al acestui incident nu a menționat faptul că inculpatul i-ar fi cauzat intenționat leziuni corporale părții vătămate și nici nu a fost stabilit vreun motiv de cauzare a acestor leziuni, aceștia fiind în relații bune, fapt confirmat și de către partea vătămată. Mai mult, instanțele de judecată nu au motivat clar, de ce au fost respinse argumentele invocate de inculpat și partea apărării, referitor la încadrarea acțiunilor pe art. 157 Cod penal și din ce motive nu este posibil aplicarea art. 90 Cod penal. Deși partea vătămată nu a confirmat prin careva probe cauzarea prejudiciului material și moral, inculpatul benevol a restituit acesteia suma de 30 000 lei, fapt ce confirmă atitudinea lui față de cele întâmplate, însă instanța de apel nu a ținut cont de aceste circumstanțe, de starea materială și familială a inculpatului, astfel greșit a admis integral acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată. Totodată, recurentul a solicitat aplicarea unei pedepse prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, din motiv că a conștientizat cele comise, se căiește grav, iar corectarea sa este posibilă și fără a fi privat de libertate.

5.1. Procurorul, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, invocând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece temeiurile invocate nu se încadrează în cele prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

6. Examinînd argumentele recursului în raport cu actele cauzei, Colegiul penal consideră, că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar la 14 august 2014, împotriva deciziei instanței de apel din 09 iulie 2014, pronunțată în ședința publică pe 16 iulie 2014, în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din textul recursului declarat, se constată că recurentul invocă drept temei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar potrivit acestei norme, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara o eroare de drept, comisă de aceasta, atunci cînd instanța de apel nu s-a pronunțat

asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței – temeuri care nu și-au găsit confirmarea în speța dată.

Deasemenea, inculpatul indică că instanțele de judecată greșit au încadrat juridic acțiunile sale în baza art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal, urmînd corect a fi încadrate în prevederile art. 157 Cod penal, semnănd temeiul de casare prevăzut la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare greșită.

Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvîrșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

Călăuzitoare în acest sens sunt și prevederile pct. 18 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 30.10.2009 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, potrivit căruia „... erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material”.

Însă, pentru o atare concluzie, trebuie să se țină seamă de fapta săvîrșită și cum aceasta a fost stabilită de către instanța de apel și dacă această faptă a fost încadrată în norma penală corect, iar dacă fapta s-a încadrat într-o altă normă penală, înseamnă că acesteia i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Din textul deciziei recurate, se constată că instanța de apel, a cercetat toate probele prezentate și le-a apreciat din punct de vedere al pertinentei, concludenții și utilității acestora și care, în ansamblul lor, au confirmat vinovăția inculpatului Rabei Marcel de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal. Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată în textul hotărîrii recurate și temeuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe, instanța de recurs nu a stabilit.

Prin urmare, instanța de recurs apreciază ca fiind corectă situația de fapt, stabilită de către instanțele ierarhic inferioare, precum și, calificarea infracțiunii reținute în sarcina inculpatului, după semnele componentei de infracțiune prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Referitor la criticele recurentului precum că nici un martor ocular al acestui incident nu a menționat faptul că Rabei M. i-ar fi cauzat intenționat leziuni corporale părții vătămate și nici nu a fost stabilit vreun motiv de cauzare a acestor leziuni, aceștia fiind în relații bune, fapt confirmat și de către partea vătămată, deci inculpatului nicidecum nu-i poate fi incriminat calificativul prevăzut de lit. b) a alin. (2) din art. 151 Cod penal. Mai mult, din atare considerente, recurentul consideră că acțiunile sale necesită a fi recalificate din prevederile art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal, în baza art. 157 Cod penal, deoarece inculpatul din imprudență i-a provocat părții vătămate Gorbuli Vadim vătămări corporale grave.

Asupra acestor alegații, specificăm că potrivit interpretărilor din doctrina juridică, vătămarea gravă a integrității corporale este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul producerii vătămărilor grave a integrității corporale sau a sănătății.

Latura obiectivă a infracțiunii de vătămare intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății se poate realiza prin provocarea a cel puțin unei daune sănătății persoanei, și anume, la caz, se constată că potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 87 din 27.04.2012, lui Gorbuli Vadim i-a fost cauzată o traumă a ochiului stîng cu hemoragie totală în globul ocular; pală a sprîncenei stîngi care puteau apărea în timpul și în circumstanțele indicate în ordonanță, prin aruncarea unui obiect ascuțit, cum putea fi un cuțit și avînd drept consecință o incapacitate permanentă de muncă mai mult de 1/3.

Latura subiectivă a infracțiunii respective constă în vinovăția sub formă de intenție directă sau indirectă.

La caz, din declarațiile părții vătămate Gorbuli Vadim date în cadrul primei instanțe (f.d. 181-184), rezultă că *„inculpatul Rabei Marcel, în acea zi, a aruncat de trei ori cu cuțitul în direcția sa, zicînd că „deseară pe cineva îl taie” ...anterior poate avuse careva conflicte cu Rabei Marcel, însă în ultimul timp nu...Rabei Marcel are comportament urît...”*. Aceste declarații au fost similare și cu declarațiile martorului Gorean Ion, date în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe(f.d. 178-180), prin care a menționat că *„consider că Rabei Marcel intenționat a aruncat cuțitul...Gorbuli Vadim nu l-a provocat pe Rabei Marcel la conflict...stînd în picioare în timp ce îmbrăca scurta, fiind în fața lui Gorbuli Vadim, care era așezat pe pat, Rabei Marcel i-a spus să se dea la o parte, el s-a dat la o parte, după care Rabei Marcel. a aruncat cu cuțitul în Gorbuli Vadim...”*. În acest sens, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a statuat că inculpatul Rabei Marcel și-a dat seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările lor prejudiciabile și a dorit în mod conștient survenirea lor, pe cînd, infracțiunea se consideră săvîrșită din imprudență dacă persoana care a săvîrșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate ori nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă, imprudența nu a fost dovedită în acțiunile săvîrșite de inculpatul Rabei Marcel.

Or, reieșind din circumstanțele faptei, constatate de instanțele ierarhic inferioare, acțiunile inculpatului Rabei Marcel corect au fost încadrate juridic în baza art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal, deoarece din probatoriu administrat și verificat în cadrul ședințelor de judecată de către instanțe, s-au stabilit cu certitudine toate elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

Deci, reieșind din analiza textuală a deciziei instanței de apel, Colegiul conchide că instanța de apel a dat deplină eficiență probelor cercetate, evaluîndu-le în mod unitar și evidențiind aspectele concordante ce susțin vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii care i-a fost imputată, a apreciat în mod obiectiv atît declarațiile părții vătămate, a martorilor, cît și ale inculpatului, care și-au găsit confirmarea prin alte probe cercetate în cadrul ședințelor instanței de apel. După

cum rezultă din textul deciziei, instanța de apel a descris conținutul acestor probe în modul în care dînșii au relatat informațiile cunoscute de ei, referitor la săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal, dîndu-le o apreciere obiectivă și corectă.

De altfel, Colegiul reiterează că, indiscutabil, chestiunea cu privire la aprecierea probelor dată de instanțele ierarhic inferioare, care este invocată de recurent, ține de starea de fapt a cauzei. Prin urmare, în lumina jurisprudenței constante a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, se reține că regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că la etapa de judecare a recursului ordinar instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în speță.

O altă critică pe care o invocă recurentul în recursul declarat se referă la faptul că deși partea vătămată nu a confirmat prin careva probe cauzarea prejudiciului material și moral, el benevol a restituit acesteia suma de 30 000 lei, apoi la 29 noiembrie 2014 a mai restituit 30 000 lei (f.d. 263), fapt ce confirmă atitudinea lui față de cele întîmplate, însă instanța de apel nu a ținut cont de aceste circumstanțe, de starea materială și familială a acestuia, astfel greșit a admis integral acțiunea civilă în partea daunei morale înaintată de către partea vătămată.

Călăuzitoare în acest sens sunt prevederile art. 1423 alin. (1) Cod civil, care stipulează că mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate, iar potrivit alin. (2) aceleiași norme, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

În acest context, instanța de recurs remarcă că, potrivit alin. (4) art. 219 Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirii materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare, suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață.

La determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, instanțele judecătorești, trebuie neapărat să ia în considerație atît aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cît și a datelor obiective care certifică acest fapt.

Colegiul constată, că conform raportului de expertiză medico-legală nr. 87 din 27.04.2012, lui Gorbuli Vadim i-au fost cauzate vătămări corporale grave, și-a pierdut capacitatea de muncă mai mult de 1/3, a rămas invalid de gradul III, a pierdut un organ vital ce nu mai poate fi restabilit și trăiește într-un stres permanent din cauza riscului pierderii vederii și la celălalt ochi.

De către instanța de recurs se statuează, că evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, a fost efectuată întemeiat de către instanța de apel, fiind luate în considerație prevederile legale, suferințele fizice ale victimei, prejudiciul cauzat sănătății acesteia, starea fizică și psihică în care se află

partea vătămată, comportamentul post infracțional al inculpatului, care se căiește de cele comise, precum și faptul că Rabei Marcel a achitat deja prejudiciul cauzat părții vătămate, în sumă de 60 000 lei, astfel suma de 100 000 lei ca daună morală, a fost apreciată ca suficientă și echitabilă pentru compensarea prejudiciul moral cauzat părții vătămate Gorbuli Vadim de către Rabei Marcel în speța dată.

Din considerentele menționate, argumentul inculpatului privind dezacordul cu cuantumul prejudiciului moral încasat în beneficiul părții vătămate, este nefondat și nu poate constitui temei pentru desființarea hotărârii adoptate, în această parte.

Neîntemeiat instanța de recurs consideră și argumentul inculpatului de a i se aplica în privința sa prevederile art. 90 Cod penal, întrucât Rabei Marcel a comis cu intenție o infracțiune gravă, care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală - viața și sănătatea persoanei, săvârșită cu bună știință asupra unui minor, astfel, potrivit art. 61, 75 Cod penal, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a ajuns la concluzia că scopurile pedepsei penale, corectarea și reeducarea inculpatului nu pot fi realizate fără izolarea acestuia de societate.

Reieșind din cele enunțate, instanța de recurs, conchide că hotărârea atacată nu este afectată de erori de drept și lipsesc careva motive relevante ce ar servi drept temei pentru a casa decizia atacată în ordine de recurs ordinar, și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Rabei Marcel, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 iulie 2014, în cauza penală privindu-l pe **Rabei Marcel Valeriu**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 24 decembrie 2014.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie